

ÅRSRAPPORT FÖR 2023

Ramavtal 11 – Helsingborg

Finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet i storstäderna samt ökat bostadsbyggande enligt Sverigeförhandlingen.

Rapport 2023:1

Mars 2024

Uppdrag och beslut

Helsingborgs stad har tillsammans med Region Skåne och staten genom Sverigeförhandlingen ingått avtal om utbyggnad av kollektivtrafik, cykelbanor och bostadsutbyggnad

Ramavtalet med tillhörande Objektavtal undertecknades i februari 2017 efter beslut i kommunfullmäktige i Helsingborg samt regionfullmäktige i Region Skåne. Regeringen fastställde avtalen i juni 2018.

I enlighet med paragraf 9.9 ska staten ansvara för uppföljning och årlig rapportering till regeringen avseende kollektivtrafiks- och cykelobjektens genomförande samt färdigställandet av bostäder.

Av paragraf 9.4 i Ramavtalet framgår att staten tillsätter styrelsens ordförande och ersättare. Respektive part utser en ordinarie ledamot och en ersättare till styrelsen.

Regeringen beslutade i juni 2019 att utse Catharina Håkansson Boman som ledamot tillika ordförande i styrelsen för uppföljning av avtal om finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet samt ökat bostadsbygganden enligt Sverigeförhandlingen. Regeringen beslutade i juni 2018 att utse Lennart Andersson som ersättare till ordförande samt att Trafikverket ska bistå med resurser för styrelsens sekretariat.

Uppföljningen innefattar Ramavtalet, eventuella ändringar och tilläggsavtal avseende såväl kollektivtrafiks- och cykelsutbyggnad som ökat bostadsbyggande och ekonomi i projektet, finansiering samt samhällsekonomi. Rapportering sker årsvis och är bland annat baserat på insänd redovisning av Helsingborgs stad och Region Skåne.

Denna Årsrapport 2023 godkändes i styrelsen den 13 mars 2024.

1. Bostadsbyggandet

Helsingborgs stad har under de senaste åren producerat fler bostäder per år än på väldigt länge. Stadens bostadsåtagande om 3 530 bostäder som motsvarar de i avtalet uppställda kriterierna färdigställdes under år 2020. Helsingborgs stad har därmed fullgjort sitt bostadsåtagande enligt Ramavtalet.

Kollektivtrafikobjekt	Bostadsåtagande enligt avtal	Bostäder i pågående planeringsprocess	Bostäder i hittills antagna detaljplaner	Påbörjade bostäder	Färdigställda bostäder	
					Totalt	Förändring från föregående år
Helsingborgsexpressen 2 och 3	3 530	Bostadsåtagandet uppfylldes år 2020			5 345	467
Summa	3530				5 345	467

Bostadsbyggandet fortsätter inom influensområdena för Helsingborgsexpressen 2 och Helsingborgsexpressen 3, vilket bidrar till att ännu fler kan nyttja kollektivtrafik- och cykelobjekten när de är utbyggda. Tillkommande färdigställda bostäder från 2021 och framåt redovisas i tabellen ovan. Under 2023 färdigställdes 467 bostäder inom influensområdena för Helsingborgsexpressen 2 och Helsingborgsexpressen 3.

2. Infrastrukturens utbyggnad

Helsingborg stad, Region Skåne och staten genom Sverigeförhandlingen har i Sverigeförhandlingens Ramavtal 11 – storstad Helsingborg kommit överens om gemensamma satsningar på nyskapande av infrastruktur och bostäder. Ramavtal med tillhörande Objektavtal samt Tilläggsavtal 2023 innehåller finansiering för utbyggnad av två kollektivtrafikobjekt, 40 cykelobjekt och åtagande om 3 530 nya bostäder.

Kollektivtrafikobjekten

Planeringsprocessen för Helsingborgsexpressen 2 pågår med Helsingborgs stad och Skånetrafiken som ingående parter. Det operatörsavtal som Skånetrafiken ingått för perioden 2019–2026 tar höjd för drift av Helsingborgsexpressen 2.

Under 2023 genomfördes entreprenadarbeten vid flera deletapper längs Helsingborgsexpressen 2. De åtgärder som genomförs som delprojekt kring Maria Station och utbyggnaden av Västkustbanan Maria-Ängelholm pågår. Ombyggnaden av Furutorpsgatan påbörjades under våren, där både åtgärder för Helsingborgsexpressen och ny cykelbana ingår. Vid Västra Berga och Elineberg är byggnationerna i slutfasen. Projektering pågår för deletapperna Närlunda, Johan Banérs gata/Ringstorgsgatan, Södergatan och Gustavslundsvägen. Avsikten är att påbörja genomförandet av åtgärder under 2024.

Under 2023 pågick planering för deletapper längs Helsingborgsexpressen 3, där ett genomförandeavtal förhandlades fram med avsikt att beslutas under våren 2024. Byggnation av framkomlighetsåtgärder i korsningen Ragnvallagatan/Filbornavägen färdigställdes. Deletappen Trädgårdsgatan genomförs som ett samverkansprojekt tillsammans med

entreprenör och ledningsägare. Projektering av åtgärder för både Helsingborgsexpressen och ny cykelbana pågår, med planerad byggstart under 2024.

Skånetrafiken förbereder inköp av de fordon som kommer trafikera Helsingborgsexpressen 2. Planen är i dagsläget att införa 18 meters depåladade bussar.

Cykelobjekten

Utbyggnad av Cykelobjekt skiljer sig från utbyggnad av större infrastrukturprojekt. Planering och genomförande sker mer agilt, och ofta i samarbete med många aktörer, såväl interna som externa. Kommunen arbetar för att optimera och effektivisera insatserna för att skapa så lite störningar som möjligt och samtidigt uppnå största möjliga nytta för investerade medel.

Under 2023 undertecknades ett Tilläggsavtal till Ramavtal 11 avseende utbyggnaden av Helsingborgs stad Cykelobjekt. Tilläggsavtalet reglerar ett avslut av 15 Cykelobjekt som därmed inte längre utgör ett åtagande, att fyra Cykelobjekt erhöll en förändrad funktion och en justering av Parternas finansiering och medfinansiering utifrån Tilläggsavtalets nya omfattning.

Under 2023 slutfördes fyra objekt i sin helhet. Tre av dem med justerad funktion i enlighet med 2023 års Tilläggsavtal.

Utbyggt Cykelobjekt	Resultat
Objekt H15 Hälsövägen*	0,65 km ny cykelbana
Objekt H16 Drottninggatan	1 km ny cykelbana med hastighetssäkrade korsningspunkter
Objekt K10 Bergaliden*	En korsningspunkt
Objekt M3 Jaktfalksgatan-Maria station*	0,645 km ny cykelbana

* Objekt med justerad funktion i enlighet med Tilläggsavtal, daterat 2023-11-29.

Under 2023 inleddes projektering av H11 Trädgårdsgatan, med planerad byggstart 2024. Objektet samordnas med åtgärder för Helsingborgsexpressen 3.

Under 2024 planerar Helsingborg att färdigställa följande objekt:

- H1 Gustav Adolfs gata – byggnation pågår
- H2 Furutorpsgatan I – byggnation pågår
- H3 Furutorpsgatan II – byggnation pågår
- H12 Södra Storgatan – byggnation pågår
- K8 Gustav Adolfs gata – byggnation pågår

3. Finansiering och ekonomi

Enligt ramavtal 11 uppgår partsgemensamma projektmedel för:

- Helsingborgsexpressen 2 till 165 miljoner kronor,
- Helsingborgsexpressen 3 till 188 miljoner kronor.

Helsingborgs stad fakturerar enligt betalplan för kollektivtrafikobjekten. Enligt överenskommelse regleras tidpunkt för faktureringen i syfte att undvika överlikviditet.

Helsingborgs stad fakturerar enligt betalplan för Cykelobjekt för de större objekten. Fakturering för de mindre objekten faktureras när objekten är färdigställda och godkända. Enligt överenskommelse regleras tidpunkt för faktureringen i samråd med Trafikverket.

Samtliga medel ska räknas upp med konsumentprisindex (KPI).

Utfall och fakturering av kollektivtrafikobjekten

Sammanlagt har 94,2 miljoner kronor upparbetats för objekten för Ramavtal 11, varav 83 miljoner kronor för Helsingborgsexpressen 2 och 11,2 miljoner kronor för Helsingborgsexpressen 3. Kostnader per objekt framgår i tabellen nedan.

KOLLEKTIVTRAFIK		Ackumulerat utfall			Innevarande period		
Ekonomisk redovisning (mnkr)		Utfall	Fakturerat	varav	Utfall	Fakturerat	varav
Objekt	Total kostnad enligt avtal ¹⁾	kostnader	staten ink KPI ²⁾	KPI ²⁾	kostnader	staten ink KPI ²⁾	KPI ²⁾
HEX 2	165,0	83,0	32,6	1,7	65,0	23,6	1,7
HEX 3	188,0	11,2	4,6	0,2	9,2	3,6	0,2
Summa	353,0	94,2	37,2	1,9	74,2	27,2	1,9

1) Totalbelopp enligt avtalad prisnivå

2) Viss avvikelse av KPI för innevarande period kan förekomma till följd av kalendereffekt

Helsingborgs stad fakturerar enligt betalplan. Enligt överenskommelse regleras tidpunkt för faktureringen i syfte att undvika överlikviditet. Inbetalningarna regleras med konsumentprisindex (KPI). Fakturering av KPI sker ett år i efterskott.

Utfall och fakturering av Cykelobjekten

Under året har fyra Cykelobjekt slutförts till ett totalt investeringsbelopp om 18,1 miljoner kronor. I december 2023 fakturerade Helsingborgs stad avseende de fyra Cykelobjekten. Under året fakturerades staten totalt 6,2 miljoner kronor, inklusive KPI, i enlighet med avtal. Fakturering av KPI sker ett år i efterskott.

CYKEL		Ackumulerat utfall			Innevarande period		
Ekonomisk redovisning (mnkr)		Utfall,	Fakturerat	varav	Utfall,	Fakturerat	varav
Objekt	Total kostnad enligt avtal	kostnader	staten ink KPI ¹⁾	KPI ¹⁾	kostnader	staten ink KPI ¹⁾	KPI ¹⁾
Summa, 30 objekt	87,7	87,4	24,2	2,3	18,1	6,2	1,7

1) Totalbelopp enligt avtalad prisnivå

2) Viss avvikelse av KPI för innevarande period kan förekomma till följd av kalendereffekt

Kostnadsuppföljning och riskhantering

Kollektivtrafikobjekten i Helsingborgs stad befann sig under 2023 i både planerings- och genomförandefas. Fakturering har gjorts enligt betalplan. Några ändringar i kostnadsbild har inte identifierats.

4. Tidplan

I Ramavtalet anges att trafikstart är år 2023 för BRT Helsingborgsexpressen HEX 2 samt att trafikstart för BRT Helsingborgsexpressen HEX 3 är år 2027.

För Helsingborgsexpressen 2 har ytterligare planering krävts varpå byggstarten har försenats i förhållande till Ramavtalet. Trafikstart för Helsingborgsexpressen 2 är fortsatt planerad till december 2024, men vissa åtgärder kommer färdigställas under 2025.

För Helsingborgsexpressen 3 bedöms trafikstart fortsatt ske enligt plan.

Tidplanen för de olika Cykelobjektens utbyggnader ses kontinuerligt över i syfte att säkerställa framdriften enligt Ramavtalet och beslutade betalplaner.

5. Stadsbyggande och samhällsnyttor

Helsingborgs stad har under de senaste åren producerat fler bostäder per år än på väldigt länge men Staden noterar en nedgång i antalet startade projekt 2023. Staden driver ett framgångsrikt samarbete med flera byggherrar där målet är att skapa förutsättningar för en god produktion av bostäder. Arbetet inriktar sig på såväl nya större områden som förtätningsprojekt.

Staden arbetar med att påverka bostadsbyggandet så att det ligger i linje med invånarnas (nya som befintliga) behov och stadsbyggnadsintentioner om en blandad stad. Staden behöver få igång flyttkedjor eftersom man inte kan bygga så billiga lägenheter så att de kan efterfrågas av alla. Staden arbetar aktivt med att tydligt synliggöra infrastruktursatsningar kopplat till bostadsbyggande och stadsutveckling. Staden har under senare år noterat ett underskott på boende för barnfamiljer och planerar därför en ökning av dessa boendeformer.

Influensområdena för Helsingborgsexpressen 2 och 3 omfattar stora delar av centrala Helsingborg, där också den största delen av stadens nyproduktion sker. Samhällsnyttan för kollektivtrafikobjekten är beroende av såväl kvantifierbara mått som restider, antal byggda bostäder och planering för handel och arbetsplatser men också av kvalitet i stadsplanering och utformning samt på placering av hållplatser och utformning av bytespunkter.

Samtliga parter är intensivt engagerade i planeringsarbete med syfte att uppnå goda samhällsnyttor. I detta skede av arbetet görs inte någon kvantifierad bedömning av övriga nyttor som arbetsmarkandsnyttor, miljönyttor eller sociala nyttor.

6. Tilläggsavtal och väsentliga beslut

Den 6 mars 2023 fattade Styrelsen beslut om justerade betalplaner för Helsingborgsexpressen 2 respektive Helsingborgsexpressen 3 för att justera medfinansieringen över tid till projektens aktuella framdrift. Samråd har skett mellan medfinansierade parter. Inga förändringar mot avtalet är gjorda, och medför inga konsekvenser på parternas åtaganden.

Den 29 november fattade av Styrelsen beslut om Tilläggsavtal till Ramavtal 11 avseende utbyggnaden av Helsingborgs stad Cykelobjekt. Tilläggsavtalet reglerar att dels avsluta 15 Cykelobjekt i sin helhet dels förändra funktionen av fyra Cykelobjekt samt reglera Parternas finansiering och medfinansiering med anledning av detta.

Sammanställning av tidigare väsentliga beslut

- 2021-12-01, Justerade betalplaner för Cykelobjekten
- 2021-12-01, Justerade betalplaner för Helsingborgsexpressen 2 och Helsingborgsexpressen 3
- 2020-09-02, Justerad betalplan för Helsingborgsexpressen 2 och Helsingborgsexpressen 3
- 2019-12-16, Tilläggsavtal Cykel som omfattar att fyra cykelobjekt utgick samt justerad betalplan för kvarstående Cykelobjekt

SEKRETARIATET FÖR UPPFÖLJNING
AV STOCKHOLMSFÖRHANDLINGEN OCH
SVERIGEFÖRHANDLINGENS STORSTADSAVTAL

c/o Trafikverket
172 90 Sundbyberg

Besöksadress: Solna Strandväg 98

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 0243-795 90

www.trafikverket.se